

Ked' matka
prichádza o moc
nad svojim synom,
je schopná
všetkeho

Ja svokra

Števa Opremcáková

Erta

PRESS

O tom, že je aj horšia vec ako vrásky a starnúce telo. NEVESTA!

Ja svokra

ISBN 978-80-89452-80-4

Ja svokra

Števa Opremcáková

Bratislava marec 2014

Števa Opremčáková

Copyright © Števa Opremčáková 2014

Kapitola prvá

Neviem, prečo by som ju mala mať rada.

Je cudzia. Je iná. Hádže po ňom lascívne pohľady a nemiestne sa ho dotýka. Predo mnou.

To by naozaj nemusela.

A ešte k tomu všetkému – vôbec si ho nezaslúži.

To je zo všetkého najsmutnejšie.

Nezaslúži si ho a má ho celého.

Ja jeho MATKA akoby som zrazu prestala existovať. Akoby som nebola. Neviem, prečo ešte nikto ne navrhol zákon, aby bola oddaná synovská láska povinná a doživotná. Určite by to malo byť v zákone, lebo inak sa každej z nás stane to čo mne.

Stratí nad svojím synom, nad svojím milovaným synáčikom moc.

A stratiť moc, to je koniec! Strašne to bolí. Najprv teda vystraší, potom vykoľají, ale nakoniec veľ-

mi bolí, lebo prísť o kontrolu nad niečím, na čom nám záleží najviac v živote, je veľmi nespravodlivé. Tá strata kontroly prichádza pomaly, ako sivý zákal, nedá sa liečiť a je rovnako nezvratná. Nedá sa na ňu pripraviť, a keď si človek uvedomí, že sa to stalo, je už príliš neskoro.

Lebo chlapček, ktorý dovtedy veril, že nikto iný na svete nevie urobiť fašírky s fazuľkovým prívarkom tak dobre ako ja, že nikto nedokáže vyprať jeho šťastné tričko tak, aby sa na okrajoch nevlnilo, už nie je prítulný a už vôbec nie zhovorčivý.

Zrazu uhýba pohľadom.

Namiesto kamarátskeho podpichovania iba syčí.

Permanentne esemeskuje a ja ho iritujem už len holou prítomnosťou. Najčastejšie slovné spojenie s mojou osobou je: „Ale, mami...“

A najhoršie je zistenie, že keď hovorí MY, nemyslí na seba a na mňa. Myslí na seba a na ŇU.

A je to.

Už niet cesty späť.

Aby bolo jasné, je jedno, či je ONA pekná, dobrá a či vie robiť fašírky.

Ukradla mi syna.

Nechápem, prečo sa TOTO nerieši zákonom...

Ja svokra

Úprimne povedané, v mojom prípade je najhoršie to, že ONA je Američanka. Taká, čo konverzáciu začína slovami:

„Ako sa máš? Si v poriadku?“

Potom na akúkoľvek repliku reaguje vlažnou nezainteresovanou otázkou:

„Chceš o tom hovoriť?“

A s pilníčkom na nechty vie stráviť v odporne pôvabnej pozícii celé hodiny.

Akokoľvek som sa usilovala spomenúť si na horúce chvíle s mojou košicko-maďarskou svokrou a nájsť v spomienkach porozumenie, nedarilo sa.

Ale to bolo iné.

Fakt to bolo iné.

JA som bola iná.

Verte, že som sa veľmi snažila.

Veľmi som chcela byť šťastná, že aj on je šťastný.

S nejakou ženou.

Ale všetko snaženie ma definitívne opustilo, keď som ju uvidela naživo. Cez skype. Mala tenké pery, malé biele zuby, stále sa bezducho usmievala a bola premilo premilá.

Fuj.

A mala dokonalé vlasy, vždy čerstvo vyfúkané mikádo.

A môjho syna mala totálne omotaného okolo prsta. Lebo on, namiesto toho, aby si z nej užil to, čo sa mu páčilo, a potom počkal na tú pravú, ma po niekoľkých habkavých rozhovoroch pozval cez skype na svadbu.

Slávnostne.

Držal ju pri tom za ruku, na prste som si všimla prsteň, a ja som nohou vytrhla kábel z počítača, aby nevideli, že ma obchádzajú mdloby.

Stihla som povedať: „Och, teším sa s vami,“ a potom som sa zrútila dolu tvárou do vankúša, plakala som, ukrivdená, ubolená, totálne zložená z jeho slepej zamilovanosti.

ON to nevidí?

Že ONA nie je pre NEHO?

Na tú svadbu som sa vystrojila, ako sa patrí. Aj klobúk som si zadovážila, pančuchy do rezervy zabalila a pre ŇU vzala zlatý náramok. Jeden z tých, čo mi k ničomu nešli, a tento bol tuším aj zo dva razy roztrhnutý a znovu zletovaný.

Ale zlatý.

Popravde, najprv som pomýšľala predať ho ako zlomkové zlato a kúpiť jej za utržené peniaze v Parn-dorfe nejakú parádu, ale zlato je predsa len zlato a aj v Amerike má väčšiu cenu než šál z minulej sezóny, hoci by bol aj od Moschina.

Ja svokra

Let do New Yorku. Dlhý a ja celkom sama, len so svojím syndrómom nepokojných nôh. Vedľa mňa pár neotesaných Rusov. Neprestajne sa rozprávali a hocijako som sa snažila prekryť tú ich otravnú ruštinu Luciou Bílou z MP3, uši sa samy silili, aby zachytili, o čom toľko kvákajú. Nedalo sa nepočúvať ich. Ich slová mi prechádzali hlavou proti mojej vôli. A musieť počúvať cudzí rozhovor, nemať kam uniknúť, to vie človeka poriadne vyviesť z rovnováhy.

A k tomu všetkému, tá Ruska, vypasená ako matrioška, mala na sebe huňatú bundu zo striebornej líšky, hoci bol iba október.

Deptala ma až fyzicky. Spočiatku sa uspokojila s tým, že som jej prenechala opierku na ruku, ale na konci letu ma už tučným ramenom celkom pritlačila o studené okienko. Moju beznádej chcela letuška rozptýliť uznanlivým úsmevom, ale ani tak som sa nevedela premôcť.

V strese sa mi zazdalo, že aj motor nejako čudne vrčí. Neviem, prečo som si niekde nad Atlantikom aj zapla mobil, na ktorý mi okamžite prišla esemeska z pilotnej kabíny, že dobrý deň, vypnite sa, lebo narušíte bezproblémovosť tohto letu.

Sedela som napätá ako struna celý čas, jedlo bolo bez chuti, letušky neprestajne otravovali, ale

v objatí môjho syna som na to všetko rýchlo zabudla.

Aký bol pekný.

A mužný!

A voňavý!

„Konečne, mami, vieš, koľko toho ešte mám stihnúť?“

Povedal mi mami. Nie mamka alebo ešte lepšie mamča, ani ma nenadvihol, ako to zvykol. Iba s výrazom zaneprázdneného biznismena na tvári dodal:

„Isabella je u kaderníčky, mám ju vyzdvihnúť o trištvrte.“

„Tibko, ale ja som tu načas,“ usmiala som sa.

Roztiahla som ruky ako anjel, aj hlavu som naklonila nabok, ale on môj výkon neocenil. Urobil ten známy plieskavý zvuk odrhnutím jazyka od podnebia, čo malo znamenať, že som patetická a že na moje výstupy nemá čas.

„Mami, prestaň... čo si vôbec myslíš? Keby Isabellini rodičia neboli takí ústretoví, tak svadba ani nie je.“

„Nerozumiem.“

„Vieš, ako je tu draho? A musíme sa zobrať čím skôr.“

„Musíte?! Ona je v tom?“

Strýpla som, akoby mi bral poslednú nádej.

Ja svokra

„Ale čoby,“ odpovedal podráždene. „Akoby si nevedela, že keď sa ožením s Američankou, tak papierre dostanem ľahšie a oveľa skôr.“

„Ach tak, iba preto.“

Odláhlo mi. Pohroma sa zrazu zdala menej ničivá. Mozog mi vygeneroval jedinú myšlienku.

Ešte sa to dá zvrátiť. Ešte mám nádej.

Tibor zrazu ožil a sprisahanecky stíšil hlas, lebo v zástupe ľudí bola väčšina Čechov a Slovákov, čo prileteli z Prahy spolu so mnou.

„Áno aj, ale keby si videla, aký majú domisko na Long Islande v East Hamptone, to by si pozerala. Aj tenisový kurt je tam, aj jachta, veľká, biela, a mólo vedie až k dverám.“

„A čo jej rodičia, čo robia, že sú takí zazobaní?“

„Tiež som bol zvedavý.“

„Tomuto verím, synček.“

„Isabellin otec obchodoval na burze, ale už dlho je na dôchodku. Vyžral sa do invalidity.“

„Je taký tlstý?“

„Tlstejší, ako si vieš predstaviť... Fakt, je ako prasa, ani čupnúť si nevie. Pri dverách má poriadne dlhý obuvák, aby sa vôbec mohol obuť. Ani poseďačky sa nevie, iba postojáčky a iba zozadu... Tak sa nezľakni, keď ho uvidíš. A Izi mi minule povedala, že sa už nezmetí ani do vane. Fakt!“

Páčilo sa mi, ako o ňom hovorí.

Škodoradostne.

„A jej mama?“ spýtala som sa.

„Tak to je kapitola sama osebe. Mrs. Malone v ružovej džogingovej súprave a s ružovou čelenkou.“

„Športuje?“

„Vôbec nie, ona tak ide aj do Manhattan Mallu na nákupy, to je jej disciplína. A stále sa usmieva, nikdy neviem, čo si v skutočnosti myslí. Nie ako ty, že každý deň pozeráš správy zo stepera a chodíš aj do práce. Ona nikdy nerobila. A pritom je už celé roky na antidepresívach. Tie ti tu berie skoro každý, aby bol šťastnejší.“

„Nikdy nerobila?“ vyhrklo zo mňa prekvapene.

„Nepotrebovali to. Vždy mala slúžku, väčšinou Hispánku, lebo černosí sú tu už takí istí páni ako biele. Dosť to posral Obama – to sú jej slová. Hispánci si ešte robotu ako-tak vážia.“

Ústa mu išli bez uváženia, presne tak ako v sladkých časoch jeho detstva cestou zo školy. V jednej ruke tvarohová šiška, druhou sa ma držal ako kliešť a rapotal piate cez deviate.

„Tak sa drž, Tibko, nerob sprostosti,“ povedala som a myslela som tým, aby sa nepriženil do takej čudnej rodiny.

„Že drž sa...“

Vystrúhal otrávenú grimasu, ale nedopovedal.

„Tamtá strieborná audina je moja,“ zmenil náhle tému a tvár sa mu znovu rozžiarila. „Tu nepotrebuješ nič, len dobré auto, dobré značkové handry a dobre vyzerateľ... Hej a mobil a jednu posteľ v suchu a v teple. To je všetko. Dobrý základ pre dobrý džob – a razom si stredná vrstva. A keď máš ekonomickú univerzitu ako ja, to už je bombička. A referencie, na tom tu tiež záleží, dobré referencie.“

Sledovala som jeho rýchle a presné pohyby.

„Pripútaj sa, tu ťa zabasnú za každú volovinu. Normálne – oprite sa o kapotu, a už máš putá.“

„Ty, Tibko...“ začala som, keď sme vyrážali na diaľnicu, „keď sú oni takí bohatí a ona pekná, aspoň podľa toho, čo som ju párkrát videla cez skype, nerozmýšľal si, prečo si ťa berie? Prečo si berie práve teba?“

Spýtala som sa ho to bez prípravy, sama som bola prekvapená, ako to zo mňa vyšlo. A Tibor na moje prekvapenie na mňa nezaútočil ani sa tej otázke nezadivil, iba sa šibalsky uškrnul a do predného okna záhadne hlbavým hlasom povedal:

„Lebo ma miluje, mami. Lebo ma miluje.“

A to bolo horšie než okríknutie. To ma zasiahlo dokonca viac ako jeho odchod do Ameriky. To bola totiž definitívna kapitulácia môjho vplyvu v jej pro-

spech. Na to som žiadne zbrane nemala a čosi mi našepkávalo, že túto zmenu nezvráti ani moja super fašírka. Pri pohľade na Tiborov výraz tváre, keď to povedal, mi bolo jasné, že to vôbec nebudem mať jednoduché.

Kapitola druhá

Nepriateľstvo medzi svokrou a nevestou je pevnou biologickou zákonitosťou.

O tom by sa mali učiť dievčatá skôr ako o svetových stranách a o varení.

A o tom ma mali presvedčiť už udalosti toho dňa.

Počas šialenej jazdy z Letiska JFK z Queensu na ostrov Manhattan som sa musela chvíľami zapierať o palubnú dosku. Trvala sotva hodinku aj s čakaním na semaforoch, ale mne sa zdala nekonečná.

„Ježiš!“ vystrašene som skríkla za každou zákrutou.

Ale Tibora môj strach iba viac povzbudzoval.

„Nemôžem jazdiť inak, som gangster. Inak by som v tejto džungli neprežil.“

Smial sa a pred semaformi prekľučkoval pomedzi vozy celkom dopredu. Adrenalinom priam pá-

chol a občas ho bolo v oblasti jeho temena dokonca aj vidieť.

„Prosím ťa, spomal', neblázni, veď ani cestovné poistenie som si nezaplatila.“

Celá strípnutá som vykrikovala rôzne vyhrážky a prosby – a myslela som to smrteľne vážne. Premáhal ma viac strach o seba samu než o neho. Vôbec som nepomyslela na to, že on takto divoko jazdí stále, a v tých chvíľach mi to bolo aj jedno. Ale Tibora môj des vydráždil do hazardnejšej jazdy, takže keď napokon zabrzdil pred salónom krásy, bola moja dušička malá a jed v nej ešte menší. Zabil ho tým, že mi vlastne zachránil život. Tým, že do ničoho nevrazil.

„No prosím,“ šomral Tibor, hľadiac na mobil, vystúpil a tresol dvermi. „Trikrát volala, chudinka, dúfam, že jej čoskoro budem môcť kúpiť vlastné auto.“

A jed bol šmahom späť.

Tak jej ide kupovať auto a mňa sa ani neopýta, či mi niečo nechýba, veď som mu aj nedávno cez skype naznačila, že potrebujeme novú kuchynskú linku. Zasran jeden nevďačný.

To som si len pomyslela. Čosi mi našepkávalo, že vysloviť čokoľvek podobné nahlas by nebolo dobré. A napokon, MY sme už linku nepotrebovali. JA, iba JA.

„Kde je, nevidím ju,“ nervózne nazeral cez sklo, polepené pestrými reklamnými nápismi, do vysvieteného salóna. „Ach, tam, v kresle, vidíš?“

Ukazoval prstom do rohu s červenou koženou sedačkou a oči mu zažiarili ako pri pohľade na vianočný stromček. Na okraji kresla, opatrne, no predsa nenútene ako slečna s dobrou výchovou, sedela Isabella. Kolená spôsobne spolu a členky prekrížené. Jej výraz tváre bol ako vytesaný do vápenca. Nemenne tupý a vôbec sa nezmenil, ani keď k nej Tíbor pribehol, vtisol jej bozk na čelo, ba ani potom, čo za ním zbadala mňa. Je pravda, že silou vôle rozťahla kútiky svojich tenkých pier do niečoho ako vlašný úsmev, ale zúbky, svoje komicky malé zúbky neukázala.

„Tu máš, to som ti doniesla,“ vyletela som na ňu zhurta.

Odopla som si zo zápästia náramok, čupla si pred ňu a s prehnanou horlivosťou jej ho pripínala. Možno som sa za svoje myšlienky trochu hanbila a možno som sa len chcela zapáčiť Tiborovi.

Trochu sa okúňala, ale Tíbor ju posmeľoval.

„To je starožitnosť, váž si, že ti ju mama dáva. Krásna, čo? A sedí ti. Máš takú drobnú ruku.“

Ja som to s tým náramkom, „predsa zlatým“, videla celkom inak, ale jeho verzia sa mi páčila viac než moja.

Zaklipkala očarujúco očami, ale to iba nevedomky, ona vlastne hľadala značku. Krútila ním po zápästí, aby ju našla. No nič nenašla, veď to ani nijaký Cartier či Tiffany nebol. Predsa len premohla nechúť a konečne poďakovala. Chcela som ju objať, ako sa to v takých chvíľach zásluh robí, ale ona vtiahla hlavu do krku ako sliepka a tak aj zakvokala.

„Vďaka. Wow, eeem, musíme ísť. Hotel je rezervovaný iba do šiestej, wow, eeem, v kufri auta som nechala veci, čo treba nechať v Daninej izbe, vieš, nazajtra. Nezabudni ich tiež vyniesť.“

Nazvala ma Danou.

A hoci moja angličtina nebola ani zďaleka taká dobrá, aby som ju v životopise zaškrtila v okienku aktívna, predsa len som v jej tóne zachytila náznak neúcty. Pokrčila noštekou ako skobička, pohodila čerstvo vyfúkaným mikádom a konečne sa z nízkeho vysedeného kresla postavila na dlhé nohy. Dlhé, ale nesymetrické. Ha!

Sprevádzaná úsmevmi personálu, zvlášť recepčnej, vykročila nenáhľivo k dverám do zmrákajúcej sa nepohody, za ňou Tibor a napokon malá ja. Všimla som si, že medzi tými dlhými, skinny džínami obopnutými hnátmi má medzeru ako veľké O a krátky trup nahnutý dopredu, akoby si cez tú medzeru neprestajne hľadela dozadu, na svoje stu-

Ja svokra

paje, čo nechávala v prachu miešajúcom sa s večernou rosou. Aj sa mi zažiadalo povedať to Tiborovi, ale zase som sa zháčila. Čosi mi našepkávalo, že od tejto smiešnej osôbky bude v budúcnosti veľa závi-sieť.

„Ja budem spať v hoteli?“ Spýtala som sa po slovensky s hlavou vystrčenou pomedzi predné sedadlá. Očami som hľadala Tiborov pohľad v spätnom zrkadle, ale on videl iba ju. Bočným pohľadom sledoval Isabellu a pekne po anglicky a nahlas povedal:

„Jasnačka, zajtra je tam predsa svadba a jednu izbu sme si zaplatili na prezliekanie a tak. U nás by si aj tak nemala kde spať, iba ak na nafukovačke v posilňovni.“

Že vraj na nafukovačke v posilňovni. Prečo ja? Ani jednému z nich nenapadlo, že na tej nafukovačke by mohli spať oni, ba ešte lepšie, Tibor na nafukovačke, ja v jeho posteli a ona pekne v dome s tenisovým kurtom a s najdlhším mólom v Amerike?

Isabella znovu pochvalne roztiahla kútiky úst do toho falošného, pantomimického úsmevu a Tibor spokojne kývol hlavou, ako pudel, čo dostal za slúženú odmenu.

A ja tvoju izbu u nás doma nechávam, ako si ju nechal...

Nevyslovila som to nahlas. Samozrejme, že nie!
Mala som to na jazyku, no radšej som si doň zahryzla.

Stiahla som sa späť na svoje zadné sedadlo, kam som patrila. Ona, po krátkej chvíli ticha, vyladila na rádiu dunivú metalovú baladu. Z reproduktorov za mnou sa mi basy zabodávali do hlavy. Chvilami som sa takmer neovládla a okríkla ju, aby to vypla, ale ten varovný vnútorný hlas ma znovu zastavil. Ja som bola totiž celkom nečakane bez spojenca. Zrazu sa však Tibor obrátil dozadu a po slovensky, ba s košickým prízvukom na predposlednej slabike povedal.

„A už sme tu, One Un New York, to pozeráš, čo?“

A veru som zízala, s hlavou vyvrátenou dohora ako gunár, nič zlé netušiaci gunár pred Veľkou nocou, vyčkávajúci na nadžgávanie a po ňom na pravu v mene bohatého sviatočného stola. Aj som sa cítila veľmi podobne.

„To hej, vysoký je, fakt, ani mu nevidím koniec, akoby pokračoval v tme... hej, aby som nezabudla, kedy ti mám dať svadobný dar?“ Povedala som to jedným dychom. Pri pohľade na vysočizný, vo svetle neónov ligotajúci sa hotel sa mi zažiadalo nakloniť si synovu priazeň, čím si sa zavďačiť.